

ПРАВИЛА КУЋЕВНОГА РЕДА.

Правила понашања у Средњошколском дому

III Дневни ред у заводу.

Члан 9.

Устајање, легање, доручак, ручак и вечера објављују се звонцетом.

Члан 10.

Зими се устаје у 6, а лети у 5 ½ сати изјутра. За по сата мора свако бити умивен, очешљан и уредно, чисто и пристојно обучен.

У умиваоници иза умивања свако своју воду проспе. Свако се утире о свој пешкир. После ручка и вечере редовно се перу руке. Ноге се перу редовно зими једанпут недељно, а лети двапут установљеним редом. Измивање топлом водом бива једанпут у месецу. Купање бива по потреби.

До доручка се понаљају школски задаци и спрема се књиге и остало, што треба за школу.

Члан 11.

За доручак свако добива по земичку и шољу млека. Доручкује се у 7 ½ сати изјутра. Пре и после доручка, ручка и вечере и пред спавање моли се Богу.

Члан 12.

После школских часова до ручка забавља се по вољи. У 12 ½ сати је ручак. У ручаоницу улази се редом, којим се седи за столом, лагано и мирно. За столом се седи пристојно. Јела се ваде установљеним редом. За време доручка, ручка и вечере, где је и надзорник односно надзорница, може се само тихо говорити са суседима.

Старешине, које именује надзорник односно надзорница, имају стална места за столом и први ваде јела. Ученици млађих разреда мичу се сваки дан за једно место унаоколо око свога стола. Редари помажу при постављању и распремању стола и додају што треба при доручку, ручку и вечери. Старешине пазе на ред и мир за столом.

Члан 13.

После ручка до два сата забавља се по вољи. У данима кад има предавања, понављају се у то време задаци. Кад нема по подне предавања, учи се у учионици од 2 до 4, односно од 2 до 3 сата. У то време се црта и пише. Ручни рад може се радити у свима слободним часовима.

Браћа у мушком одељењу са сестрама у женском одељењу састају се после ручка до 2 сата у ручаоници женског одељења уз допуштење надзорника и надзорнице.

Члан 14.

Недељом и свецем после доручка забавља се по вољи и само тада могу се писма у заводу писати. Родитељима се пишу писма редовно последње недеље у месецу, а ванредно по потреби.

Новац, који улази у благајницу Конвикта шаље се само на адресу: Благајништва Конвикта.

Писма, новци и завежљаји за питомце долазе на адресу: Н.Н., питомцу Срп. Учит. Кинвикта и уза знање надзорника односно надзорнице предају им се. Ништа се не уноси у завод, док се њима не јави.

На $\frac{1}{4}$ пре почетка каталога (прозивке) полази се на каталог у реду, заједнички. После служба божје забавља се до ручка по вољи.

Члан 15.

У 4 односно 5 сати је ужина.

Шетња бива сваки дан, кад год време допусти. Шетају се сви заједнички, понеки разреди или групе. Надзорник или надзорница може по потреби наредити и старијег питомца, да иде с млађима у шетњу или на игру. Кад се иде улицом или где има света, иду двоје по двоје и без икаква разговора. Изван вароши није ником слободно ићи без пријаве и допуштења.

Старији ученици, по допуштењу и са знањем надзорника могу на један сат, од 5-6 сати после подне, отићи у шетњу и посећивати своје другове или родбину.

Члан 16.

Женска деца не могу никуд сама отићи из завода. Ако је потребно, да се што купи или набави за личну или школску потребу, јави се надзорници, која ће све то набавити својим путем и начином.

Ако питомице уче гласовир или други који необавезан предмет изван завода, има их донде отпратити домаће млађе и у своје време кући довести.

Ако се за гласовир пријаве бар 4 питомице, узеће се на њихов трошак гласовир у заводу и учитељица ће долазити у завод.

Приватни часови у заводу могу се давати само уз допуштење управе Конвикта.

Члан 17.

Кад се дође из шетње или са игре, учи се до вечере. Вечера се с јесени и зими у 7 сати, а после Ускрса у $7 \frac{1}{2}$ сати у вече.

Заводска врата закључавају се зими у 7 сати а лети у $7 \frac{1}{2}$ сати у вече.

Само родитељи и стараоци дечји могу питомце уз допуштење извести у вече из завода, да буду са њима.

Поједини питомци не могу у вече излазити. На јавне забаве, позоришне представе и друго могу уз допуштење ићи само у групи и са надзорником односно надзорницом.

Члан 18.

После вечере учи се до 9 сати увече. По потреби уз допуштење надзорниково односно надзорничино могу само најстарији ученици продужити учење.

Пре ужине, пре вечере или после вечере за време учења седе сви на свом месту, у тишини, у себи уче или читају. Нико не сме ником сметати.

За сваким столом у учионици пази редар, да после учења не остане чија књига или шта друго на столу и под столом и да се столице не мичу са места.

Осим часова, одређених за учење, може се уз пријаву и допуштење по потреби уранити и учити и пре 6 сати, односно пре $5 \frac{1}{2}$ сати.

Члан 19.

Старији испитују млађе у лекцијама. Испитивање почиње тачно у 8 ½ сати у вече сваки дан, осим дана уочи свеца и недеље. Ако испитивање није допуштено у вече, продужује се у јутру. Испитује се у потпуној тишини. Испитивач уписује свако вече оцелу из сваког појединог предмета у књигу, за то намењену. Ко не зна у вече, пита се у јутру поново.

Слабији ученици могу уз пријаву надзорнику држати засебног учитеља (прецептора), који с њима држи часове у заводу редовно после подне.

Ученици млађих разреда, који говоре предмет у школи, јављају то надзорнику односно надзорници, чим дођу из школе.

Кад надзорник, односно надзорница опази да питомац слабо успева у наукама, јавља то његовим родитељима.

Члан 20.

Леже се у 9 сати у вече.

Кад се пође у собе за спавање, иде се полако и пристојно и одма се свлачи, леже и спава. Строго се забрањује да се питомци скупљају по собама, седе по постељама и узнемирују једно друго.

У собе за спавање не иде се преко дана.

Члан 21.

У слободним данима забављају се питомци заједнички и под надзором надзорника односно надзорнице гласним читањем, певањем, појањем и сличним забавама. Књиге из књижнице дају се питомцима само суботом и уочи свеца по ручку.

Члан 22.

У данима у којима нема школске дужности и кад време допусти, чине се излети у најближу околину под надзором старешине или надзорника односно надзорнице.

Члан 23.

Сваке недеље предаје се прљаво рубље. Старешине пазе при предаји. Рубље се уписује у листиће и књиге, за то намењене. При примању чиста рубља тако исто бива.

Рубље се пресвлачи једном недељно. А кошуље превлаче се септембра, октобра, априла, маја и јуна двапут недељно. Огрлице се мењају свагда двапут недељно. Постоља се превлачи свакога месеца.

Члан 24.

Чисто одело вади се из ормана недељом и свецем изјутра, а сутра дан изјутра чисти се и оставља натраг.

Члан 25.

У виолину и друге инструменте свира се у учионици и у соби за свирање до 2 сата, у дане кад се не иде у школу на предавање. Свирати се може још, кад се не иде у шетњу или у време кад се забавља по вољи. Забрањује се свирати и певати, што није пристојно.

Члан 26.

Није допуштено ником страном да преноћи у заводу.

Приступа у заводу имају посетиоци и дечји родитељи. Родитељи са својом децом разговарају у соби која је за то одређена. Ученицима непитомцима забрањен је долазак. Ванредно, питомци пријављују надзорнику односно надзорници школског друга, који послом долази. Ако неко без пријаве дође, јављају га накнадно.

IV О владањеу питомаца.

Члан 27.

Питомци су дужни једно друго поштовати и међусобно се слагати, а у случају, да једно друго увреди или штете нанесе, има увређена или оштећена странка ствар надзорнику односно надзорници да пријави. То исто вреди, ако увреда долази од стране послужитељског особља.

Члан 28.

Забрањује се дружење и упуштање у разговор са млађима у кући. А тако исто забрањено је свако неуљудно и сурово понашање према њима.

Члан 29.

Све старије ваља пристојним поштовањем предусретати и њихове савете слушати.

Члан 30.

Кад странац ступи у завод, питомци прекидају сваки рад и разговор. Ако треба, дају му обавештаја.

Члан 31.

У дворишту није слободно заметати игре, које нарушавају ред и мир, нити рвати се и тући. Свака вика забрањује се.

Члан 32.

Сва врата морају се за собом затварати.

Члан 33.

Издевање имена, исмевање старијих и неупутна шала строго се забрањује.

Члан 34.

Лаж и крађа најстроже ће се казнити. Ко изгуби или му нестане ствар у заводу, јављају редару и старешини. Ако се не нађе, а докаже се, да му је нестала у заводу и надзорник односно надзорница увери се, да је међу питомцима нестало, надокнадиће му се из заједничке питомачке благајнице. Ако је штета настала кривицом и непажњом млађих, накнађава се из њихове наплате. Свака штета мора се надокнадити за 5 дана.

Просторије и ствари, које су дате питомцима на употребу, треба чувати, штедети и чисто држати. И своје ствари дужан је свако држати у реду.

На свакој и најмањој стварчици забележе се почетна слова од имена и презимена или број, који је ком на рубљу.

Што питомци по наредби или допуштењу надзорникову односно надзорничину за употребу у заводу, чува се као и све заводско и оставља се питомцима, који за њима долазе.

Члан 35.

Забрањује се трговање или мењање ствари међу питомцима.

Члан 36.

Пушење у заводу строго је забрањено.

Пљувати се сме само у пљуваонице.

Члан 37.

Строго се забрањује купање без надзора.

Члан 38.

Чим ко прекорачи ове прописе или наредбе и заповеди својих претпостављених у заводу, греши, а грех ће се казнити.

Казне су у заводу ове:

1. опомена од старешине.
2. Укор насамо или пред свима питомцима од надзорника односно надзорнице.
3. Кућевни затвор на краће или дуже време.
4. Пријава или извешће родитељима.
5. Предлог управном одбору за отпуст из завода.
6. У случају упорства (*истрајности*) и саблажњивих преступа, сазваће председник ужи одбор друштвени и поднеће предлог да се питомац одма отпусти из завода.

Члан 39.

Владање питомаца изван завода, кад нису под непосредним надзором надзорника односно надзорнице или заменика им, потпада под дисциплинске прописе дотичне школе, коју они полазе.

Члан 40.

При ступању у завод прегледа питомце заводски лечник.

Чим кога што заболи или му позли, треба да јави надзорнику односно надзорници. Код тежих болести известиће се питомачки родитељи о нарави дечје болести.

Извод из правила
Српског учитељског Конвикта у Новом Саду
ШТАМПАРИЈА СРПСКЕ КЊИЖАРЕ М. ПОПОВИЋА
12. (25.) августа **1903.** године